

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Quæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

De Lege Externa

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 80376800

41 An iusta excommunicatio, sit impedimentum sufficienter excusans à legis obligatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39888

19 Quarto; A fortiori; debitas esse distributiones illi, qui priuatâ vi detinetur, aut ab hostibus captus est, & impeditus, ne Choro intersit; quia ob corporis necessitatem abest: ille enim dicitur abesse ob corporis necessitatem, qui vi detinetur, aut alio modo impeditur, ne Choro intersit.

20 Quinto; Canonicos percipere posse distributiones respondentes tempori, quo Ecclesia, in qua celebrare diuina Officia consueuerunt, polluta est, ac violata; Quia, cum per ipsos non stet, ne diuina officia ibi persoluantur, per Ecclesiæ

pollutionem, censentur legitimè impediti.

Sexto; Canonicum Irregularem, præcise ob irregularitatem, non priuari distributionibus, Tum quia hic, non est effectus irregularitatis, sicut est effectus excommunicationis. Tum quia irregularis, licitè interesse potest diuinis officijs; Ergo etiam percipere distributiones illis respondentes; Cum enim Irregularitas, impediât solum ordinum susceptionem, & exercitium, non impedit officiorum diuinorum celebrationem, & assistentiam in Choro; Ergo neque distributionum consecutionem impediât.

Q V A E S T I O X L I .

An iusta excommunicatio, sit impedimentum sufficienter excusans à Legis obligatione.

C A S V S .

TITIVS, cum in excommunicationem Bullæ Coenæ, propter libri hæretici, hæresim continentis, lectionem, incidisset; Quia ad eius absolutionem obtinendam, aliquæ requirebantur expensæ eam procurare neglexit, ideoque in excommunicationem, duobus integris annis, permansit, in quibus propterea, præceptis annuæ Confessionis, ac Communionis satisfacere non potuit. Quæritur; Vtrum hæc Sacramenta omittendo, mortaliter peccauerit.

S Y M M A R I V M .

- 2 Excommunicatus, annuam Confessionem, ac Communionem omittendo, non videtur mortaliter peccasse.
- 3 Præceptum annuæ confessionis obligat solum non impeditos.
- 4 Sicut præceptum de Sacro, diebus festis, audiendo.

5 Alioquin necessitaretur quis ad peccandum.

6 Excommunicatio, eximit, per modum pœnæ.

7 Et est impedimentum, sicut infirmitas,

8 Peccat tamen excommunicatus, ea Sacramenta omittendo.

- 9 *Præceptum annuæ Confessionis, obligat ad impedimenta remouenda.*
 10 *Est præceptum partialiter diuinum.*
 11 *Et maius, quam præceptum à Fidelium communione abstinendi.*
 12 *Excommunicatio, non est impedimentum legitimum.*
 14 *Datur obligatio procurandi absolutio- nem.*
 16 *Cum hoc, à nostrâ diligentia pendeat moraliter.*
 17 *Qui tenetur ad finem, qualiter teneatur ad media.*
 18 *Venator & Peregrinus, contra Ieiunij præceptum non peccant.*
 29 *Domum custodiens, omitendo Sacrum, die festo, non peccat.*
 20 *Breuiarium sine iustâ causâ proijciens, peccat.*

RATIONES DVBITANDI.

- 2 **D**E eadem excommunicatione dubitari potest. An sit impedimentum sufficiens ad excusandum à legis obligatione. Videtur enim esse; & consequenter Titium; ratione illius, Sacramenta in Paschate omitendo, mortaliter non peccasse. Ita *Henriqu. lib. 13. cap. 7. num. 2. Sayrus lib. 2. cap. 3. num. 24. Medina l. 2. qu. 77. artic. 7. & in summ. prac. 3. cap. 14. Vgolinus tab. 1. cap. 13. §. 12.*
- 3 Primò; Quia præcepta annuæ Confessionis, ac Communione, obligant solùm non impeditos; si quis enim apud Infideles per biennium in carcere detentus, annuam confessionem, & communionem omitteret, non propterea contra ea præcepta mortaliter peccaret; Tum quia esset per carcerem legitimè impeditus, Tum quia ad impossibile nemo tenetur.

Titius autem fuit per censuram legitimè impeditus; Hæc enim illum priuat communionem Fidelium in Diuinis, & consequenter omnium Sacramentorum perceptione.

Secundò; Quia, non minus datur præceptum Ecclesiasticum de audiendo Sacro in die festo, quam de annuâ Confessione, ac Communionem. Sed Titius, ratione censuræ, excusatur à Sacri auditione in die festo; Ergo excusabitur etiam à Confessione. Non minus enim, excommunicatio est impedimentum respectu vnus, quam respectu alterius, cum, eodem modo vtrumque prohibeat.

Tertiò; Quia, si excommunicatio illum non excusaret ab annuâ Confessione, sicut excusatur à Missæ auditione in die festo; sequeretur quod Titius fuisset omnino coactus ad peccandum; Illud enim vitare non potuisset; Nam peccasset consistendo, quia fecisset contra prohibitionem Ecclesiæ de non communicando cum Fidelibus in diuinis; & peccasset, Confessionem omitendo, quia fecisset contra præceptum annuæ Confessionis; Ne igitur dicamus, Titium fuisse obligatum ad Confessionem, quam sine peccato facere non poterat; dicendum omnino videtur, eum, ob excommunicationis impedimentum, ab annuâ Confessione fuisse excusatum.

Quartò; Quia Excommunicatus per excommunicationem, eximitur ab onere Confessionis, non per modum privilegij, sed per modum oneris, in pœnam delicti. Nemo autem obligatur ad id, quod licitè præstare non potest; Cum ergo Titius, ob excommunicationem licitè confiteri non posset, à Confessionis onere fuit exemptus.

Quintò;

7 Quintò; Quia Infirmus, vel in carcere detentus apud Infideles, quamvis negligens sit in valetudine, aut libertate procuranda, non peccat contra præceptum annuæ Confessionis; sicut nec peccat contra præceptum audiendi Missam in die festo; Ergo neque peccauit Titius, quamvis in obinenda excommunicationis absolutione negligens fuerit.

RESOLVTIO.

8 Respondetur tamen, his non obstantibus; Titium, Sacramenta omittendo, mortaliter peccasse; si negligentia in procuranda absolutione, fuit notabilis. *P. Nauarr. cap. 21. num. 34. Auila par. 2. cap. 6. disp. 4. d. 7. Coninch. disp. 14. d. 7. num. 16. Bonac. de cens. disp. 2. quest. 2. pun. 3. s. 1. num. 4. & de Sacram. disp. 4. qu. vlt. num. 22. Sanchez lib. 1. in dec. cap. 15. num. 4. Salas 1. 2. quest. 71. rr. 13. d. 2. s. 9. nu. 11. & alij communiter.*
 9 Primò; Quia præceptum annuæ Confessionis, non solum obligat ad ipsam Confessionem tanquam ad finem, sed etiam ad remouenda impedimenta; eius obseruantiam impediens; Sic enim quodlibet præceptum, non solum prohibet sui transgressionem, & peccatum, sed etiam periculum transgressionis. Et omne præceptum obligans ad finem, censetur etiam eo ipso obligare ad ponenda media ad illum finem necessaria. Sed excommunicatio, erat impedimentum impediens Titio obseruantiam præcepti de annuâ Confessione; Ergo illud auferre tenebatur absolutionem procurando, ideoque eam notabiliter negligendo, contra præceptum annuæ confessionis mortaliter peccauit.

Secundò; Quia præceptum annuæ Confessionis, non est purè Ecclesiasticum, sicut est præceptum audiendi Sacrum, sed partim Ecclesiasticum, partim Diuinum: præceptum enim Confessionis, est Diuinum, cum fundetur in eius institutione, quæ est Diuina, Nam Christus, Confessionis Sacramentum ad peccatorum remissionem instituendo, eius etiam vsum præcepit. Ecclesiæ autem, huius præcepti obligationem ex se indeterminatam, determinauit ad annum & ad tempus Paschale; Vnde præceptum, est diuinum, eius verò determinatio, est Ecclesiastica. Cum ergo, præcepta annuæ Confessionis, & Communionis, in Paschatè, non sint solum Ecclesiastica, sed etiam Diuina, Ecclesia per pœnam excommunicationis, tollere non potuit obligationem iuris Diuini, de Sacramentis recipiendis. Habebat ergo Titius obligationem Sacramenta recipiendi; ideoque etiam excommunicationis impedimentum remouendi, absolutionem procurando.

Tertiò; Quia, quotiescunque concurrunt duo præcepta impossibilia, seruandum est id, quod maius est, & arctius obligat; Sed maius est præceptum annuæ Confessionis, quam præceptum abstinendi à Communione Fidelium in diuinis, cum illud sit Diuinum hoc Ecclesiasticum; Ergo illud præferendum, ac obseruandum est; ideoque tenebatur Titius, eius impedimentum remouere, absolutionem procurando.

OBIECTIONVM SOLVTIO.

12 **N**equè obstant rationes in contrarium. Ad primam enim; Negatur, Titii.

Aa 3

Titium, per excommunicationem; fuisse legitime impeditum; Cum enim absolutionem procurare potuerit, & non procurauerit, censetur fuisse voluntarie impeditus. Impedimentum autem voluntarium, non est legitimum, nec sufficiens ad excusandum ab obligatione præcepti.

- 13 Ad secundam Respondetur; Disparitatem esse, quia præceptum de Sacri auditione, est pure Ecclesiasticum, ideoque cedere potest præcepto excommunicationis. At præceptum annuæ Confessionis, est saltem partialiter diuinum, ideoque excommunicationis præcepto, quod est solum Ecclesiasticum, præualet.
- 14 Ad tertiam Respondetur; Titium à præcepto annuæ Confessionis obligari, non ad Confessionem faciendam in statu excommunicationis, sed ad procurandam absolutionem, eaque obtenta, ad Confessionem faciendam; in quò, nulla est perplexitas, neque necessitas ad peccandum.
- 15 Ad quartam; Negatur, Titium per excommunicationem eximi ab onere Confessionis; Excommunicatio enim, cum sit præceptum mere Ecclesiasticum, tollere non potest obligationem præcepti Diuini, quale est præceptum Confessionis; ideoque relinquit obligationem ad procurandam absolutionem, eaque obtenta, ad Confessionem faciendam.
- 16 Ad quintam; Negatur consequentia, Disparitas autem est, quia libertas ex carcere, vel sanitas, non pendent ex diligentia in illis procurandis; quamuis enim diligentissime procurentur, non tamen propterea sequitur, quod debeant obtineri; Vnde diligentia, moralem con-

tionem non habet cum libertate, vel sanitate; Ideoque infirmitas, & detentio in carcere, semper sunt impedimentum inuoluntarium, & legitimum, quia illud tollere, non est in nostra potestate. At absolutio ab excommunicatione, moraleq; habet connexionem cum diligentia, ad illam obtinendam; Quicumque enim illam diligenter procurat, obtinet. Hinc ergo fit, vt negligentia in illa procuranda, reddat excommunicationem, impedimentum indirectè saltem voluntarium, quia illud tollere per diligentiam in procuranda absolutione, est in nostra potestate. Si autem est voluntarium, iam non est legitimum, quia illud tollere possumus, & ex præcepto tenemur.

COROLLARIA.

Colligitur ex dictis primò; Axioma 17 illud; Qui tenetur ad finem, tenetur etiam ad media, & ad remouenda impedimenta; intelligendum esse, per se loquendo de medijs commodis; & de impedimentis proximis; Quia præcepta, quæ obligant ad finem regulariter non obligant ad media difficilia, neque ad tollenda impedimenta remota; Possset tamen præceptum, esse adeo graue, vt obligaret etiam ad ponenda media difficilia, & ad tollenda impedimenta remota; Cum enim finis, sit mensura cæterorum, quæ sunt ad finem; eo ipso, quod præceptum grauius, & stricte obligat ad finem, obligat etiam ad media, quamuis difficilia, & ad tollenda impedimenta, quamuis remota. Ad cognoscendum ergo num excusandi sint, qui præcepti executioni aliquod impedimentum apponunt,

nunt, consideranda erit grãuitas præcepti circa finem, propinquitas impedimenti, & vtilitas, vel necessitas illud apponendi; Ex his enim, facillè erit, de obligatione, aut excusatione statuere.

18 Secundò; Non peccare contra ieiunij præceptum, qui in venatione laboriosa, ex rationabili causa, suscepta defatigatur, vel qui peregrinationem laboriosam suscepit; ideoque ieiunare nequit. Tum quia peregrinatio, & venatio, non sunt per se, & proximè causa fractionis ieiunij, sed solum per accidens; cum multi, peregrinationis, ac venationis tempore, ieiunent. Tum quia, præceptum ieiunij, non obligat ad abstinendum à Venatione, vel peregrinatione, cum operationes istæ non sint ex se impossibiles cum ieiunio, licet, ob laborem ex illis confurgentem, aliquis sabinde ieiunare nequeat. Si quis tamen venationem, vel peregrinationem susciperet, intentione ieiunium violandi, tunc peccaret; Tum ratione prauæ intentionis. Tum quia susciperet in fraudem ieiunij; Quamuis non desint etiam, qui à peccato excusent eum, qui die ieiunij venationem suscipit; ne eo die ieiunet; quia, cum præceptum ieiunij non obliget ad omittendam venationem; Vnusquisque habet

ius, illam suscipiendi, eaque mediante, liberandi se ab obligatione ieiunij, sicut haberet ius petendi dispensationem, eaque mediante, ab eadem obligatione se eximendi.

Tertiò; Neque peccare, qui die festo, domi se continet tempore Sacri, ad domum custodiendam, vel ad curandum Infirmum. Tum quia, cum præceptum Charitatis erga Infirmum, fortius obliget; dat ius ponendi illud impedimentum ad Sacrum audiendum. Tum quia vtilitas, vel necessitas custodiendi domum, videtur causa sufficiens ad excusandum à Sacri auditione, & consequenter ad hoc impedimentum ponendum.

Quartò; Qui longo tempore nauigaturus, sine iustà causà breuiarium projicit in Mare, mortaliter peccare contra præceptum recitandi Officium Diuinum; quia per talem projectionem, ponit impedimentum ad præcepti adimpletionem, nec vlla datur necessitas talis projectionis; Si enim aliqua daretur iustà causa, vel necessitas; tunc, illud projiciendo, non peccaret; Tum quia rationabiliter, ac prudenter operaretur; qui autem prudenter operatur, non peccat. Tum quia, iustà causà à peccato excusaret.

